

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 7 (3463) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Kudarcba fult a bolsevisták partraszállási kísérlete a Kercsi félsziget északi részén

Egymástól legtávolabb eső pontokon egyidőben folynak a harcok Távolkeleten — Moszkvában hivatalos nyilatkozatot adtak ki a lengyel-szovjet határkérdésről

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: a Kercsi félsziget északi részén, mintegy 10 kilométernyire a keleti irányban legmesszebbre kiugró szárazföldi éktől január 7-én hajnalban szovjet partraszállító járművek közeledtek a parthoz. A csapatok egy részét ki is tették, de utána heves tüzéségi tűzbe kerültek. Ugyanakkor a német repülők is beavatkoztak, úgyhogy az ellenség néhány csapatrészt hátrahagyásával kénytelen volt visszavonulni. A hajók közül sok elpusztult, de számukat a

rossz időjárásban nem lehetett megállapítani.

Genéből jelentik: (MTI) Mint az északamerikai hadügyminisztérium közli, az olaszországi német csapatok észak felé való visszavonulásuk közben rendkívül kiterjedt pusztításokat végeztek. Többek között szétrombolták a hidakat, utakat, vasútvonalakat és kikötőberendezéseket. Ez az egyik fő oka annak, hogy az angol-amerikai hadseregek az olasz harc téren aránylag olyan lassan haladnak előre,

amelyeket Németország elragadott és amely területek nélkül lehetetlen az egész lengyel népet a saját országában egybefogni. Ezáltal Lengyelország kijáratot nyerne a Balti tengerre.

— A lengyel néptől elkülönített lengyel emigráns kormány képtelen baráti kapcsolatot teremteni a Szovjetunióval. Hasonlóan nem képes megszervezni Lengyelország belsejében a németek elleni aktív küzdelmet. Végül téves politikájánál fogva a lengyel kormány gyakran kacérkodott a németekkel. Kívánatos volna, hogy Lengyelország és a Szovjetunió érdekei a közös ellenséggel vívott küzdelemben párhuzamosan haladjanak és a két nép között szilárdabb kapcsolatok létesüljenek. A szövetséges nemzetek közös ügye ezt megkívánja.

Lisszabon. (MTI): Angol jelentés szerint a londoni lengyel kormány kedden valószínűleg összeül, hogy megbeszélje a szovjet-lengyel határ tárgyában kedden reggel Moszkvában kiadott nyilatkozatot.

A moszkvai nyilatkozat

Stockholm. (MTI): Az angol hírszolgálat a moszkvai rádió hivatalos nyilatkozatát közli a londoni lengyel kormányának a szovjet-lengyel határra vonatkozó „határozott” nyilatkozatával kapcsolatban. A szovjet nyilatkozat így hangzik:

— A londoni emigráns lengyel kormány nyilatkozata néhány téves állítást tartalmaz. Téves a nyilatkozatnak a szovjet-lengyel határvonalal kapcsolatos állítása. A szovjet alkotmány a szovjet-lengyel határvonalat Nyugat-ukrajna és Nyugatfehéroroszország lakosságának hozzájárulásával állapította meg, ami a demokratikus alapon 1939-ben megtartott népszavazás útján jutott kifejezésre. Nyugatukrajna lakosságának túlnyomó többsége ukrán és Fehéroroszország területének túlnyomó többségét fehéroroszlakok lakják.

— A szovjet kormány ismételtelment kijelentette, igyekszik baráti kapcsolatokat teremteni a Szovjetunió és Lengyelország között a tartós jószomszédi viszony és a kölcsönös bizalom alapján és amennyiben a lengyel nép óhajtja, a németek, mint a Szovjetunió legfontosabb ellensége ellen irányuló kölcsönös segítségnyújtási és háborúutáni együttműködésre vonatkozó szerződéshez való csatlakozása elősegítésére e feladat megvalósítását.

Osszeül a londoni lengyel kormány a moszkvai nyilatkozat megvitatására

— A szovjet kormány — folytatja a nyilatkozat — nem tekinti megváltoztathatatlannak az 1939. évi határokat. Ezeket a határokat meg lehet változtatni Lengyelország javára akkor a célból, hogy a túlnyomó részben lengyel lakosságú területeket Lengyelországba

bekebelezhesék. Ebben az esetben a lengyel-orosz határ a szövetséges hatalmak legfelsőbb tanácsa által elfogadott Curson-vonalat követhetné. Ez a határvonal Nyugatukrajnának és Fehéroroszországnak a Szovjetunióba való bekebelezését célozza. Lengyelország nyugati határait azoknak a lengyel területeknek a visszaátadásával kell

Az ellenség mögöttes területei ellen intéznek eredményes támadásokat a japánok

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mialatt a Csendes tenger délnyugati részén az ellenség mindenáron arra törekszik, hogy elfoglalja a japánok rabauli fontos kikötőjét és Rabaul körül az év kezdetétől naponta súlyos légitámadások vannak, a legújabb harcok területei jelentésként kiténik, hogy a japánok ezalatt támadásokat intéznek melyek az ellenség mögöttes területei ellen. E támadásokat nemcsak a légihaderő intézi, hanem a hadihajó is, amelyek arra törekszenek, hogy elvágják az oltani ellenséges utánpótlás vonalait. A Bougainville keleti sarkánál elsüllyesztett három ellenséges torpedónaszád esete is bizonyítja a japánok működésének eredményét. A nagykiterjedésű csendestengeri harc téren, amelyen eddig csak itt-ott lángoltak fel a kölcsönös harcok, most egyidőben folynak a hadműveletek a legtávolabb eső pontokon. A Rabaulért vívott harcban, amely január 1-től 9-ig az angol-szászoknak 144 repülőgéphe került, vagyis a támadó gépek 24 százaléka elpusztult, tokiói katonai körök annak a jelét látják, hogy az ellenség a legközelebbi idő alatt

igyekszik előnyomulást kierőszakolni, mivel a szigetországokra hadiely az elmúlt másfél évtizedben nem sok sikerrel járt. Rabaul bekerítését Tokió szerint Uj-Guinea felől igyekszik siettetni. A Gumbi-szigeten partraszállt ellenséges hadosztállal, amelynek feladata a madangi japán kikötő elfoglalása, változatlanul heves a harc. Január 4-én egy ellenséges torpedónaszád segítette a Gumbitól nyugatra 15 kilométernyire álló partraszállt csapatokat, a hajót annyira megrongálták, hogy az visszahúzódott. Ugyanakkor az ellenségre nézve tetemes veszteséggel feltartóztatták az angolszászok szárazföldi előnyomulását is.

Kétezer főre emelik a vatikáni őrséget

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat szerint a vatikáni rádió közölte, hogy a vatikáni őrség létszámát 2000 főre emelték. Békében az őrség 500 emberből állt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Január 10-ére virradóra ellenséges rombolónaszádokról is

mét tüzeltek az adriai parton levő városokat. A parti ütegek viszonzták a tüzelést és több találatot figyeltek meg a támadó hajókon.

Zágrábból jelentik: (MTI) Azoknak a partizánbandáknak üldözése közben, amelyek Banjaluka megtámadásában vettek részt, 300 partizán esett el. A németek Spalato közelében, Klisnél elfoglaltak egy nagy fegyverraktárt. A nyugatboszniai Skenderlakinál 150 partizán esett el az ütközésben.

Zágrábból jelentik: (MTI) A Poglavnik testőrsége mellett női csapatot is szerveznek, amelynek csak önkéntes belépéssel lehet tagja valaki.

Osszeült a szövetségesek olaszországi tanácsadó bizottsága

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat jelenti Olaszországból: A szövetségesek olaszországi tanácsadóbizottsága hétfőn este összeült. Csütörtökig nem adnak ki jelentést.

Stockholmból jelentik: (MTI) Néhány nappal ezelőtt a kairói jugoszláv kormány meghívást kapott, hogy küldje el képviselőjét a földközi-tengeri bizottsághoz. A szlovén származású Krek volt miniszterelnököt küldték ki. Londoni jelentés erről azt írja, hogy ez a meghívás világosan mutatja, hogy a szövetségesek még mindig egyedül a kairói jugoszláv kormányt ismerik el Jugoszlávia törvényes hatóságának.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hétfőn nyílt meg a 78-ik amerikai kongresszus második ülészaka.

Amerika kibérli a Dardanellákat?

Genf. (MTI): A Courier de Geneve egyik lisszaboni jelentése washingtoni tájékoztatás alapján közli, hogy az amerikai minisztérium több ülésben foglalkozott a Törökországgal kapcsolatos politikai kérdésekkel, még pedig Steinhardt ankarai amerikai nagykövét jelentése alapján. Steinhardt fél attól, hogy Törökország hadbalépése esetén az országra gyakorolt amerikai befolyás Nagybritannia és Oroszország javára gyengülne. Steinhardt nagykövet az amerikai politika kettős célját, azaz Törökországnak a szövetségesek oldalán történő hadbalépését és az amerikai érdekek megővését, az Egyesült Államok kormánya által a Dardanellákra vonatkozó bérleti szerződéssel gondolja elérni és ebben az értelemben tett javaslatot Washingtonban. Ez a bérleti szerződés öt évre szólna és évenként 20 millió dollárt jelentene. Steinhardt úgy véli, hogy a török kormány kedvezően fogadná ezt a tervet, mert így meg tudná óvni a Dardanellákat a szovjet-orosz befolyástól.

„Ha ez Nagyvárad, ezt szeretem!”

— mondja Perényi László, aki két nap óta vezeti a „Zsuzsó” próbáit

Nagyvárad, jan. 11. Perényi László, az Új Magyar Színház kiváló művésze, a magyar filmek egyik legismertebb amorózója két nap óta Nagyváradon tartózkodik. Ma este lesz ugyanis a „Zsuzsó” című vígjáték bemutatója; a vídám és ötletes darab férfi főszerepét a folytatálagos előadásokon ő játssza s ő is készíti elő a bemutatót.

Váratlanul érkezett meg a vasárnap déli gyorsvonattal. Feladott ugyan egy sürgönyt, de azt nem kapták meg a színházban s így senki se várta az állomáson. Nem esett kétségbe, kocsiá ült és a Hungáriához hajtatott. Bement az étterembe és megkérdezte a főpincért, melyik a színészasztal. A főpincér nem ismerte fel a vendéget, csak halkéz felé mutatott. A színészasztalnál Guláccsy ült két másik színész társaságában, a szomszédasztalnál pedig három budapesti lapszerkesztő és nagyvárad újságírók fővárosi hölgyek társaságában ebédelt. Már a feketénél tartottak és épp a főpincért várták, hogy fizessenek, amikor Perényi eltűnt az asztaltól. Odalépett, összeültötte a bokáját és körben bemutatkozott.

Szívesen fogadták, de feszélyezték őket, hogy Perényi ebédet rendelt, amin ők már tulletek. Perényi rögtön színházi kérdésekről kezdett társalogni, de mikor, mintegy öt perc után észrevette, hogy a társaság kritikai és nem kimondottan színészi szempontból szól hozzá a dolgokhoz, oszondosan megkérdezte:

— A társaságban senki sem színész?

Majd kiséő pírulva hozzátette:

— Ezek szerint én rossz asztalhoz ültem le.

A társaság természetesen jót mulatott a tévedésen, de később, a délutáni és esti együttlétek alkalmával, mikor a hangulat emelkedni kezdett, tökéletesen egybehangelődtek...

Perényi László a beszélgetések folyamán elmondotta, hogy Nagyváradon még sohasem volt, mert mint kolozsvári emberben, valami megmagyarázhatatlan féltékenység élt benne mindig Nagyváraddal szemben. A megzárás alatt ugyanis Kolozsvár mellett Nagyvárad volt az erdélyi magyarság második kultúrkörpontja és a két város közötti vetélkedés természetesen ébresztette fel benne ezt az érzést. Sokat hallott Nagyvárad színházi és művészi kultúrájáról s arról, hogy itt kedvezőbbek és közvetlenebbek az emberek...

Már az első nap, amikor a Bémer-téri éjszaka hangulata, varázsa őt is elkapta és cigányzene kíséret mellett énekelte a legrégibb magyar dalokat, egyszer csak karjait széttárva önfelédien kiáltott fel:

— Ha ez Nagyvárad, ezt szeretem.

Amerre járt, mindenütt nagy tömegek zeródtak össze, utánamentek, autogramért ostromolták s Perényi az ő szolid közvetlen modorában mindenki nek igyekezett rendelkezésre állani.

Egyszerben a kávéházban gyufát kért a pincértől, de hiába várt rá, nem kapta meg.

— Nőtől kell kérned, — adták neki a tanácsot, mire Perényi a kegyeres kieasszonyhoz folyamodott.

A kieasszony pillanatok alatt hozta is

a doboz gyufát, letette Perényi asztalára, aki, elmerülve a társalgásban, nem vette azt észre. Erre a kegyereslány gyöngéden megszorította a színésznek az asztalon nyugvó kezét és szó nélkül tovább ment.

Perényi csak ekkor eszmélt, hogy mi

történt és kedvesen megkérdezte társaságát:

— Most mondjátok: mit kell ilyenkor csinálni?

... A kitiűő színész délelőttönként szorgalmasan dolgozott a próbákön és mint rendező is elsőrangúnak bizonyult. Keze alatt pompásan alakult a darab, a színészek nagy kedvvel végezték munkájukat s Perényi meglepődötten jelentette ki, hogy igen jó kis előadás lesz a „Zsuzsó.” (B.)

Attila halála 1500 éves évfordulójának nagyszabású, országos ünneplésére készül Csikvármegye

Tanulmányi segílyt kapnak a vármegyei tisztviselők gyermekei

Nagyvárad, jan. 11. A vármegyei törvényhatóság január 18-án rendkívüli közgyűlést tart, amelynek összehívását egy belügyminiszeri leirat tette szükségessé. E leirat értelmében azok a vármegyei fogalmazási és iradai tisztviselők, akiknek legalább két közép, vagy felsőkölás gyermekük van, minden ilyenkorú gyermek után évi 800 pengő tanítási segélyben részesülhetnek. Ez a tanulmányi segély a vármegyénél összesen 19 ezer pengőt tesz ki, ennek az összegnek a megzavazásához pedig már közgyűlési határozat szükséges. A tanulmányi segélyeket kormányhatósági jóváhagyás után egy összegben kell kifizetni a belügyminiszeri leirat értelmében. Ezenkívül érdekes tárgysorozati pontja a 18-iki közgyűlésnek Csik vármegyei törvényhatóságának átírata. Csik megye közgyűlése ugyanis elhatározta, hogy Attila hun király halálának 1500 éves évfordulóját — ami 1953-ban lesz — a nagy hódító emlékéhez méltóan fogja megünnepelni, azért szükségesnek tartja, hogy erre már most megkezdje az

előkészületeket. A székely vármegye, amely sajátmagát tartja illetékesnek ez ünnepség megrendezésére, előzőleg legkésőbb 1946 végéig könnyen érthető, népi nyelven meg akarja íratni a székely nemzet történetét s ezt minden székely emberhez, a legutolsó kunyhóba is el akarja juttatni. Ezenkívül azt tervezi Csik vármegye, hogy a Nagyomány felállíttatja a hun király hatalmas emlékművét, magát az évfordulói ünnepsége pedig országos jellegűvé teszi. Ezért már most minden évben 5000 pengőt illeszt be a vármegye költségvetésébe s megfelelő összegekkel ugyanezt teszi minden csikmegyei község és közbirtokosság is. Ahhoz azonban, hogy az ünnepség országos méreteket ölthessen, szükségesnek találja Csik vármegye, elsősorban a székely vármegyék, de továbbmenőleg az ország összes törvényhatóságainak anyagi és erkölcsi hozzájárulását. Ezt a célt szolgálja Csik vármegyének Bihar vármegyéhez intézett átírata is.

A Pester Lloyd Szlovákia viszonyáról Magyarországhoz

Pozsonyi keltezőű cikk jelent meg a Pester Lloyd vasárnapi számában, amely igen figyelemreméltóan rajzolja meg azt a magatartást, amely a szlovák sajtót és bizonyos szlovák politikai köröket jellemzi Magyarországgal szemben való viszonyukban. A szlovák viszony Magyarországra iránt már sokszor adott alkalmat kifogásokra, de a magyar sajtó különös kíméllettel és sok elnézéssel kíséerte a néha megütközést keltő jelenségeket. Annál érdekesebb most a pozsonyi tudósítás, amely hangot ad a jogosult kritikának s részletesen rámutat azokra a tünetekre, amelyek magyarellenes vonatkozásúak és hangjuk miatt sok kívánni valót hagynak hátra.

Az az „erős” hang — írja, — amelyet a szlovák sajtó egyrésze megüt Magyarországgal szemben, állítólag a kilencszázötven éves együttléthen gyöke-

rezik. Az egesztelhetetlen gyűlölet talán lehet a házassélek valóperének alapja, de népek között a szétválás után tovább folytatott idegenkedést csak mélyebb okokkal lehetne megindokolni és érthetővé tenni. Mindenesetre más mértékkel és más indokolással. A szlovák nemzetet — amint azt Tuka miniszterelnök és külügyminiszter is kifejezte — a helpolitikában csak úgy, mint a külpolitikában a szlovák néppárt reprezentálja. A nép túlnyomó része valóban a párt körül csoportosul, de különösen az idősebb generációban — amit általánosítani nem akarunk — még ma is él a szentistváni állameszme, de ezzel szemben kísért a „cselszlovák” eszme is, ami elárulása a szlovákságnak. Hogy ez utóbbi összefüggésbe hozható-e Benesnek éppen a mai időkben történő moszkvai tartózkodásával, vagy az adott

Szent László nyomda rt.

Szllágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat ízlésesen készít.

általános európai bizonytalansággal, nem lényeges, a helyzet ugyanis az, hogy a szlovák kormány és a sajtó is elutasítja a „cselszlovák” tendenciákat. Am a Magyarországhoz való viszony jelenlégi más mérlegelést követelnek, mert a sajtóban megjelent cikkekből arra lehet következtetni, hogy Magyarországot Szlovákiában az ellenséges táborba számítják.

Magyarországról a szlovák lapok nem közölnek tudósításokat, de helyet adnak a gyanúsításoknak és célzatos feltevéseknek s ez a tendencia megmutatkozik a szlovák államférfiak beszédeiben is. Ebből a jelenségből azt a tanulságot vonja le a cikkíró, hogy Szlovákiában nem sikerült elérni a teljes nemzeti egységet még a leghevesebb propaganda ellenére sem. Vagy értéktelenül gyenge a magyarellenes érvelés, vagy pedig az idősebb nemzedéken nem fog a megtérsítésre irányuló tanítás. Kinek akarnak az erős hanggal, az alaptalan gyanúsításokkal és a robbanó erővel előtörő magyarellenes cikkekkal használni? Talán azt reméli, hogy használhat Európa ellenálló erejének, vagy árihat ezzel a szentistváni állameszme saját tömegeiben található híveinek?

A háború közelebb jött a határukhoz s ezért nyugodtan kell gondolkodni a szlovák-magyar viszonyról. Magyarországon szomszédnak és szövetségesnek is tekintik Szlovákiát és nem gyengeségből, mint ahogy talán egyes szlovákok gondolnak, hanem azért, mert jószomszédi viszonyban akar élni. A magyarok szívesen elhiszik, hogy a szlovákok készek karddal a kezükben megvédeni Szlovákiát, ha „bizonyos déli szomszéd” meg akar támadni, még ha adósok is annak bizonyítékával, hogy Magyarországnak lennének ilyen szándékai.

Azután ezeket írja a P. H.: az a legelső pont, amely körül a szlovák feltevések keringenek az, hogy Magyarországon alkalomadtán ezeréves határokról, ezeréves országról beszélnek. De mennyivel inkább megütközhetnek Magyarországon azon, ha a hivatalos Szlovákia ezerszázévesztendő államáról beszél, amelynek a mult homályában elvesztő határait mindig a legkiterjedtebb módon értelmezik! A szlovákok szerint a szentistváni gondolat Szlovákia ellen irányul. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy a szentistváni eszmében nincs területi igény s az a mindenkori államterületre vonatkozik. A mai idők szelleme szerint egy eszme nem négyzetkilométerekben fejlődik ki, annál kevésbé egy államgondolat. Mászóval: Magyarországnak nincs területi igény Szlovákiával szemben, mert mindig tiszteltben tartja Szlovákia önállóságát és tartózkodik Szlovákia belügyeibe való beavatkozástól. Annak a reményének ad kifejezést a cikk, hogy a szlovák sajtó és politika igazodik majd a szlovák külügyminiszternek ahhoz a kijelentéséhez, hogy ez idő szerint nincs tere a partikuláris ellentéteknek s ez a jövőben érvényes lesz a szlovák-magyar viszonyra is.

Öngyilkos brit főkonzul. Bernből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Exchange jelentése szerint Sir Anthony George baltimorei brit főkonzul vasárnap öngyilkos lett. A szálloda negyedik emeletéről lengrott.

A búzakölcsön nem áldozat, hanem jó üzlet!

A háború döntő csatája folyik keleten

Szófiát ismét bombázzák az angolszászok. Templomok, műemlékek, középületek pusztultak el a lakosság vesztesége is igen nagy

Baselből jelentik: (Bud. Tud.) A *Basler Nachrichten* londoni tudósítója írja, hogy a szövetségesek ismerik az előzőlét mérhetetlen következményeit, éppen ezért úgy kívánják azt megoldani, hogy semmiesetre se valljanak kudarcot. Ezalkalommal az egész térről van szó és az előkézületeket ennek megfelelően kell megtenni.

Szófia. (MTI.) A szófiai rádió hétfőn este a következőket jelentette: Az angolszászok ma ismét támadást intéztek a bolgár főváros ellen. Lakónegyedeket, templomokat, középületeket és műemlékeket pusztítottak el. A lakosságnak is igen nagy a vesztesége.

Erős ellenséges támadásokat vertek vissza Kirovgrád térségében a németek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Bozsakovtól nyugatra a német haditengerészet egységei megküzdtek a bolsevisták partraszállási kísérletét. Kirovgrád térségében erős ellenséges támadásokat vertek vissza. A bolsevistákat eredményes ellentámadásokkal visszautálták. Pogrebicstől délnyugatra és délre a még mindig előnyomuló ellenséggel kemény és változatos harcokat vívunk. Ellentámadással visszacsúszítottuk egy átmenetileg elvesztett helységet. Ezekben a harcokban megsemmisítettünk egy bolsevista zászlóaljat. Az ellenségnek nagy és véres veszteségei voltak és 17 löveget is vesztett. Berdicsévtől délre és nyugatra csapataink sok esetben ellentámadással visszaverték a bolsevisták heves támadásait és megsemmisítették 31 páncélosot. A német légi erő a harcok súlypontjain nagy erővel újból és újból beavatkozott a küzdelemben. Támadásai során öt tehervonatot szétromboltunk és nyolc egyéb vonatot megrongáltunk. A Pripjet-mocsarak szélén elterülő vidéken ellenséges felderítő különítményekkel helyi harcokat vívunk. Novograd-Volinszktól és Farnitól nyugatra, Rjesicától nyugatra a bolsevisták folytatták támadásaikat. Az ellenség áttörésére irányuló kísérletei azonban vasárnap is megúsultak a súlyos harcok során. Az ellenség helyi betöréseit elreteszeltük. Vitebszktől délkeletre csapataink újból erős ellenséges támadásokat hárítottak el. A vasárnapi jelentés szerint egy hadtest szakaszán 57 szovjet páncélos pusztult el. Időközben a szám-

71-re emelkedett. Ugyanczen hadtest szakaszán vasárnap újból 57 páncélosot pusztítottak el. Vitebszktől északnyugatra a bolsevisták újból eredménytelenül támadtak. Egy erdős terület megtisztítása során megsemmisítettünk egy nagyobb harcsoportot. A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán tüzéréseink összpontosított tize alatt az ellenség sok helyi vállalkozása összeomlott. Az arcvonal

Svéd tiltakozás Londonban angol repülőgép átrepülése miatt

Lisszabon. (MTI.) A szövetséges nehéz bombázók — mint a szövetségesek főhadiszállásáról közlik — már az olasz szárazföldön levő repülőterekről indulnak el támadásaikra.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Stockholmból jelenti a brit hírszolgálat: Hivatalosan közölték hétfőn hogy a londoni svéd követ tiltakozott a brit kormánytól amiatt, hogy egy brit repülőgép 6-án megsértette a svéd terület semlegességét.

Zürich. (Bud. Tud.) A *Neue Zürcher Zeitung* levelezője szerint német katonai körökben kijelentették, hogy szükség esetén a keleti fronton nagyobbarányú frontkiigazítás módszeréhez folyamodnak. Ebből azon-

többi szakaszán a vasárnapi nap nyugodtabban telt el. Rohamcsapataink eredményesen működtek.

Német harcrepülőgépek 9-én a reggeli órákban Cireneika északi partja előtt hajókat támadtak. Négy középnyagságú kereskedelmi hajót sok telitalálat ért. Közülük kettőnek megsemmisülésével számolni lehet. Egy gépiünk elveszett.

ban nem lehet arra következtetni, hogy a németek az egész arcvonal visszavonására gondolnának. Katonai körök úgy vélik, hogy ezidőszerezt valóban „a háború döntő csatájáról” van szó. Az ellenfél az egész német hadsereg szétzúzását tűzte ki céljául és ezért mindent egy kártyára tesz fel. Ennek megfelelően a lapok az eseményekkel komoly, sőt drámai hangon foglalkoznak. Az oroszok az arcvonal déli szakaszán változatlanul folytatták az elmúlt héten támadásaikat és szándékuk volt *Mannstein* tábornagy csapatait bekeríteni vagy visszavonulásra kényszeríteni, ami azonban nem sikerült.

Megcáfolt híresztelés Papen békepuhatolozásáról

Berlinből jelentik: (MTI.) Illetékes német forrásból a mesék bírodalmába utalják azokat a híreszteléseket, hogy Papen ankarai német nagykövet békepuhatoló lépéseket tett.

Newyorkból jelentik: (B. T.) A *Washington Star* szerint, amit *Argentina* jelenleg tesz, az olyan, mint ami *Olaszországban és Németországban a fasizmus első napjaiban történt.*

London. (Bud. Tud.) A *Daily Express* szerint washingtoni diplomáciai körök úgy tudják, hogy orosz-amerikai szerződés létesült a harmadik világháború megakadályozására.

Berlin. (MTI.) Bernből közlik, hogy a *Times* című északamerikai lap szerint *Roosevelt* Teheránban a szovjettel olyan egyezményt kötött, amely szerint az Egyesült Államok a háború befejezése után évenként 10 millió dollárt fektetnek be gazdasági célokra a Szovjetunióban.

Bern. (MTI.) A Német TI jelenti: Az *Exchange* jelenti Washingtonból: *Conally* szenátor, a külügyi bizottság elnöke kijelentette, hogy a mostani háború igazolta, hogy az Egyesült Államok mindkét világtengerét véd-

mezni kell, ha az újabb háborút el akarja kerülni. Azok a Caraibi tengeri kikötők, amelyeket Anglia bérbeadott az Egyesült Államoknak, nem elegendők. Franciaországot rá kellene bírni, hogy engedjen át kikötőket Martinique szigetén. A Csendes tengeren az Egyesült Államoknak Új-Kaledónián és az eddig Japán fennhatóság alatt álló szigeteken kellene új repülőtereket kapniuk.

Zürich. (MTI.) A *Basler Nachrichten* londoni tudósítója szerint a lengyel menekült kormány nyilatkozata Londonban jó hatást keltett. A *Times* hansúlyozza a lengyel szovjet kibékülés szükségességét. A határkérésnek a békekötésig való nyitvartatása mellett. Kiemeli a lap, hogy Lengyelországnak, ha életképes akar lenni, a Szovjetunióra kell támaszkodnia.

Halálra ítélték Ciano grófot

Északolaszország. (MTI.) A Német TI jelenti: Január 8-ika óta folyt a veronai Castellevecchióban a rendkívüli törvényszék előtt az a pör, amelyet azok ellen indítottak, akik aláírták a fasiszta nagytanács ülésének Grandi által megszövegezett napirendjét, ami azután a július 25-iki ismeretes eseményekhez vezetett. Valamennyi vádlottat halálra ítélték Cianetti kivételével, aki 30 évi fegyházbüntetést kapott. A 18 halá-

los ítélet közül 13-at a vádlottak távollétében mondottak ki. A jelenvolt öt halálraítelt: Ciano gróf, a Duce veje, De Bono, Marinelli, Pareschi és Gothardi.

Mikor volt a tatárjárás? Mikor született Szent Margit?

Pontosan tudjuk az évet, 1241. április 10. és 11. napján volt a gyászos emléktű csata a sajómenti Muhi-pusztán, hol a tatár Batu kán a vitézül harcoló magyar hadsereget — hazánk legjobbjait — lekaszabolta és kegyetlen pusztításokkal végig gázolt az egész országon.

A tatárok minden áron a királyt kersték, tudták, ha nincs király, szerte széled a nemzet. A magyar vitézek közt a nagy csataeresztés zürzavarában hangos lett a jelszó: Menteni a királyt! Nem engedték, hogy IV. Béla a csatatéren hősi halállal pecsételje meg a magyar nemzet iránti szeretetét. Mindenki érezte, hogy a királynak élnie kell, ha nem akarják a hazát végső veszedelembé juttatni.

Hű vitézek, Fürje Dénes lovászmester vezérletével szoroson körülfogták a királyt, testükkel védelmezték, életük feláldozásával lehetővé tették, hogy a király az üldöző tatár csapatok elől megmenekülhetett. A hősekkül királymentő lovagok neveit is megőrizte a történelem: Fürje Dénes és Tamás, Gatheled István, a Rugacs testvérek, Hontpázmány András és Tamás (ki maga fogta fel a királynak szánt halálos kardcsapást), Pók Mór, Ákos Máté és Déter, Balog Miklós, Aba Lőrinc és Sándor, Ráskay Butyka, Csutak, Széchy, Athinay, Nekesei, Keéser, Paksy, Csák Máté... nevei szerepelnek e tiszteletreméltó névsorban.

Azt is tudjuk, mily viszontagságos volt IV. Béla útja, menekülése. A dalmáciai Trau szigetre menekült, mikor Dalmáciában is utolérték üldözői. Ezt a szigetet is fenyegették, készen állott a hajó, melyen onnan is menekülni akart.

A megszorult királyi család a sötét napokban — mikor már eltűnik is részélyben volt — élő hit-tel Istenhez fordultak, a Magyarok Nagvasszonyához menekültek és fogadalmat tettek, hogy a jövőben gyermekeket kité a királyné vár, Istennek ajánlja fel... Isten meghallgatta a királyi házaspár könyörgését. 1242. január 27-én megszületett a kisleány, kinek a kereszttségben Margit nevet adták. Kereszttségben kettős megszentelésben részesült. Először Isten gyermeke lett és a mennyország örököse — szent kereszttség által másodszer Istennek szentelt áldozat lett szüleinek fogadalmá, felajánlása által.

A tatár uralmi Trau szigettől mind királyi és teljesen elpusztított országok, a királyi család az Istennek szentelt Margitot hazatérhetett gyászszertartással hazájába. Tudták bizony, hogy ők voltak a kis Margit. Érezte, hogy Isten különös áldása lesz a gyermekek és a gyermek által a családon és azon a hazán, kiért gyermekeket áldozatul ajánlottak fel. (F. 7)

Német Akadémia Nagyvad Lektorátusa

Szerdán, január 12-én este fél 7 órakor
Dr. MARIANNE SIEVERS előadása a

Keleti tengerítő az Észak tengeri

vefített kérekkel és handlemezekkel a Lektorátus termében
Schubert-utca 5. szám

Székelyországban alföldi szemmel

Halkan hull a hó, talán azért, hogy még szebbé tegye ezt az amúgy is tündéri tájat. Székelyország! Fogalom ez. Ha kimondom nevét, becsukott szemem előtt elyomulnak az égig érő havasok, az istenáldotta medencék, a rohanó folyók képe. És mindezek fölött ott áll éreztetve a székely férfi. Fejét büszkén emeli, arcán az öntudat lángja ég. Mellette a székely asszony csupa alázat, csupa szolgálatkészesség és munkaszeretet.

Olyan kép ez, melynek minden magyar lelkében ott kell élnie, hogy még szorosabban fogja meg testvérünk kezét, erőt, kitartást merítsen belőle az elkövetkező nehéz időkre.

Gyermekkoromban már lelkembe véődött Erdély földjének, a székely népnek csodálata, szeretete. A huszonkét éves elezkadás minden fájdalmát, kínját éreztem vergődő lelkemben. Számtalanszor fizikai fájdalom marcangolt, amikor székely testvéreink szenvedéseire gondoltam. De aztán — végre — jött a felezabadulás, amikor keblünkre ölelhetjük azokat, akiktől lelkileg soha egy pillanatra sem szakadtunk el.

A sors keze egy rövid időre elvezetett most közéjük. Sohasem éreztem izgalommal indultam az útra. Zsufolt vonatok, türelmetlen utitársak kellemetlen benyomásait azonnal elfeledtem, amint utunk céljához értünk.

Halkan csilingelő szán várt az állomáson, tele meleg kendőkkel, takarokkal. A székely gondosság minden jólét mutató kocsis gyakori „instálom alá-san”-nal beszél sorunkról. Már itt megdöbbsz az a komoly felelősségérzet, amivel kijelenti, hogy „Istennek hála, jól vagyunk, mert instálom áldott föld ez van itt minden ami szükséges.” Vendéglátóinknál ugyanaz a megelégedés. De ez nem is csoda! Ha jobban körül nézünk itt nincs az a szükség, amivel városunkban lépten-nyomon találkozunk.

Házigazdánk büszke önérettel mutatja a ruhát, melyet visel. Hógyné! Hízen sajt juhainak gyapjából fonta, szőtte halvány arcú, jósgos felesége. A harisnya, a lábszárvédő, a fehérnemű mind az asszony szorgalmának gyümölcsei. De a női ruhák legnagyobb része is otthon készült, az anyag „időtálló”, kemény”, mint ők mondják. Az elkészítés nem egyszerűen drága székely lélek igazi tükré.

Ellátogatunk a szomszéd községbe is — kerestünk egy tanítónőt. Nem találtuk, helyette megismerkedtünk egy másik kollegával, aki maga is izig-vörig székely. Ennek a földnek gyermeke. Mikor minden irányu érdeklődésünket látta, szívesen ezegődött idegenvezetőnkül.

Láttunk egy évszázados református templomot, körülötte hatalmas brátya-ereri fallal, melyen — valószínűleg török időkől származó — lörékek vannak. A templom belseje szinte megdöbbsz nemee egyszerűségével. A papszék az 1700-as évekből származó faragásokkal finoman díszített muzeális értékű emlék. De régi az aranyhímzéssel díszített szószékterítő is. Az Urasztal terítő gyönyörű horgolása a jelenlegi református nőegylet tagjait díszíti. A nőegylet agilis vezetője a ref. lelképásztor fiatal felesége.

De van ebben a 300 lelket számláló községben egyéb látnivaló is. Az iskolája még 1896-ban épült. Hatalmas tastermeivel, nagyra méretezett tanítói lakásával a célnak minden tekintetben megfelelő. Homlokzatán a népi stílusban véste hirdeti: „Nép-

iskola Magyarország 1000 éves fennállásának emlékére építette 1896-ban B... község.”

Hogy ez a márványtábla megmaradt, annak a székely tanítónak köszönhető, aki ezt a megszállás első napjaiban hedezkáztatta. Az idegen megszállók talán sohasem érdeklődtek, hogy mi van a deszka alatt. A jelenlegi tanítónak az a legnagyobb gondja most, hogyan lehetne a megfakult márványnak régi színét ismét visszaadni? Szeretné, ha az aranybetűk minél ragyogóbban hirdetnék, hogy ez a föld ezer évig a miénk volt s csak nekünk van jogunk rá az újabb ezer években.

Jellemző a székely gondolkodásmódra, hogy mikor az anyagiakra terelődik a szó — a kollega — nem panaszkodik. Megelégedett. Munkája sok van, de szívesen dolgozik. Iskolánkívül vezeti a levante ifjúságot is. Ha sikerül sajtát, tisztult gondolkodásmódját átültetni az ifjúságha, akkor azok az aranybetűk nem hiába ragyognak az iskola homlokzatán.

Ugy hallottam, hogy B... község vendje, haladása, harmóniája a lelkes fiatal lelképásztor, a jegyző és tanító összehangatos munkájának eredménye.

Valami van, amit fáj látni ebben a színmagyar nemes székely községben. Az a hatalmas gör. kel. templom, melynek felszentelésére már nem volt idejük a megszállóknak. Nem tudom kinek építették, hisz itt egyetlen család éneke, aki nem magyar és nem református.

Utóljára hagytam azt, ami szörnyű csapásként nehezedik erre a minden jóra érdemes népre. Az egyke, vagy még inkább az egység! Az udvarházak csendese, nincs gyermekesírás, de nincs gyermekakcaj sem. Sok a sápadt, halványarcú asszony. A Földindulás című film jut eszembe, ahogy az utcát járóm.

Nyolcvan évvel ezelőtt 1200 volt a lakosok száma, ma 800-at számlál. Beleszédül az ember, ha arra gondol, hová vezet ez? Ha így halad, kétszer nyolcvan év sem kell e nem marad itt egyeb, mint beszégett ablakok és burjánnal

Ki búzakötvényt
vett,
nyugalmat
arat

**HELYEZD PÉNZEDET
BÚZAKÖTVÉNYBE**

benőtt udvarok. Ismét meg lehet írni az „Elnémult harangokat.”

Szomorúan látja ezt a falu lelkes vezetője, de tehetetlen ezzel az emésztő kórral szemben. Súlyos probléma ez nem csak itt, eokfelé az országban, de az a legfájdalmasabb, hogy mindenütt ott pusztít ez a veszedelem, ahol a legértékesebb ősi magyar elemek laknak. Ez ellen ten-

ni kellene valamit, mert ha így pusztulunk, veszünk, nem is remélhetjük, hogy Szent István országja újraépüljön.

Még egy, ami fáj! A határ is itt van, alig kilométernyire a falutól. Csendes időben idehallatszik Braseó vasuti állomásának lármája. Istencem, milyen közel van és mégie milyen messze!

Gyenge Józsefné.

Szinyei-Merse? miniszter búcsúztatta gr. Zichy Lánost a Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokában

A Zichy-család nagylángi sírhelyén helyezik örök nyugalomra az elhunytat

Budapestről jelentik: (MTI) Ma délelőtt Czaplak Gyula egrí érsek beszélt a gróf Zichy János holttestét, azután a Magyar Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokában ravatalra tették.

Serédi Jusztinián bihoros hercegprímás megadta a végső abszolúciót és a kormány nevében Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter vett búcsút az elhunytól.

Zichy Jánosban megtestesült a magyarság minden jellemvonása. A magyar föld ama szülőitje közé tartozott, akik ragyogó csillagként örökönek nemzetünk fajtája felett. A közélet magas öröhelyein is mindig megmaradt jó és büles embernek. Meghatottan gondolok vissza arra a napra, amikor 3 évvel ezelőtt mint vallás- és közoktatási miniszter engem minisztériumában fogalmazói gyakorlatká kinevezett. Nemes alakja egész pályámon példaként ragyogott előttem és most, amikor hivatali utódaként a kormány nevében búcsúztatom, megindult lélekkel gondolok

fenkölt emlékezetére. Miniszterségéhez számos reform és kezdeményezés fűződik az óvodától az egyetemig. Nevéhez fűződik a debreceni és pozsonyi tudományegyetem felállítására.

A katolikus világot nagyszerű intézményekkel gazdagította. Erős oszlopa, dísz és büszkesége volt a keresztény magyarságnak. A nagy elvi kérdésekben megalkuvást nem ismerő közéleti férfi és a pártokon felülemelkedni tudó politikust tiszteltünk benne. Ragyogó nemes és tisztességes személyt híven megőriztük és a viszontlátásba vetett erős reménységgel tesszük le koporsójára a megbecsülés, a hála, a tisztelet és a szeretet koszorúit.

Az oszlopcsarnokban a koporsó előtt feküdt Horthy Miklós kormányzó hatalmas babékoszorúja, tőle jobbra és balra a kormány a minisztérium, a királyi hercegek, valamint az országgyűlés képviselőházának Lozorúja. A koporsót az elhunyt családjának, valamint a katolikus egy-

ház koszorúja borította. A koporsótól balra foglaltak helyet az elhunyt családjának tagjai és rokonsága, a jobboldalon József királyi herceg és Augusta királyi hercegné, mögöttük a kormány tagjai, a budapesti diplomáciai testület megjelent tagjai, a felsőház, valamint a képviselőház elnöke. A széksorok mögött a felsőház és a képviselőház tagjai gyülekeztek. A temetésen megjelent a főnemesi világ, a társadalmi, egyházi és politikai élet igen sok képviselője. A szertartás befejeztével a koporsót gyászkoocsra tették, hogy a Zichy-család nagylángi sírhelyére szállítsák, ahol kedden helyezik örök nyugalomra.

18 ezer halálos baleset egy év alatt. Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit híroroda jelentése szerint az amerikai repülőgép gyárakban 18.000 munkást ért halálos baleset.

Két városi műszaki ellenőrt neveztek ki a város

(Nagyvárad.) A városi mérnöki hivatalban most rendszeresített két műszaki ellenőri állásra *Elkán Károly* és *Vasas Béla* építészeket neveztek ki. E kinevezéssel két érdekes, szorgalmas tevékenységű, akk több éves kváló munkásságukkal már rég rászolgáltak erre az előléptetésre. A kinevezésükkel megüresedett két műszaki tisztviselői állásra pályázatot fog hirdetni a város.

A régi és új Debrecen lelke szólal meg vasárnap a Szigligeti Társaság matináján

Egész Nagyvárad iradalomszerető közönsége körében nagy örömet keltett az a hír, hogy a Szigligeti Társaság meghívására vasárnap, január 16-án városunkba látogatnak el Debrecen kiváló írói és művészei. A városok közötti kulturális kapcsolatok kiépítése minden időben, de különösen napjainkban igen fontos, mert egymás megismerése öntudatunkat, hitünket, magyarságunkat erősíti.

Ezt a célt fogja szolgálni a debreceni szellemi élet vezetőinek váradi vendégszeroplése, amikor elhozzák a Körös partjára Debrecennek, a Hortobágyinak és a nagy magyar Alföldnek lelkeségét, problémáit és a költők lelkének, a magyarság virrasztóinak féltett gondolatait. A vasárnapi találkozóra nemcsak Nagyvárad közönsége készül, de a debreceni írók is, akiknek a felszabadulás óta ez lesz első személyes találkozója Nagyváradral, a Holnap városával.

Debrecen írói, tudósai és művészei vasárnap reggel érkeznek Nagyváradra. Csobán Endre, a Csokonai Kör főtítkárnak vezetése alatt eljönnek dr. Makrá Sándor volt erdélyi református püspök, egyetemi tanár a kiváló író, dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár, Juhász Géza, Baja Mihály református lelkész, költő, Tóth Endre költő. A prózai műsor mellett kellemes meglepetésként fog hatni a régi diák nóták és hortobágyi pásztorenékek bemutatása. Szabó Emil zenetanár ismerteti a dalokat, amelyeket Nyakas László énekel.

A debreceni írók matinéja vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a Református Kulturálpalotában. Helyeket biztosítani lehet az Idegenforgalmi Hivatalban.

Pótitelvényben részesülnek a városi tisztviselők

(Nagyvárad.) Ismeretes, hogy a tisztviselői pótitelvényekben nem minden városi tisztviselő részesül. Ezek közül az adóhivatali és az iradatszolgálati küldöttségileg keresték fel a polgármestert és kérték, hasson oda, hogy ezeket a pótitelvényeket ők is megkapják. A polgármester ezt a kérdést is előterjesztette az új költségvetés ellenőrzésére Nagyváradra kiküldött miniszterközi bizottságnak, amely közölte, hogy a belügyminiszter most folytat ebben az irányban tárgyalásokat a pénzügyminiszterrel és a valószínű kedvező elintézés esetén más városi tisztviselői kategóriák is részesülhetnek a pótitelvényekben.

Franciaország és az erdélyi kérdés

Írta: dr. Opalotay János

Az inváziós kérdés révén ismét érdeklődésünk homlokterébe lépett az a Franciaország, amellyel a trianoni szerződés óta az erdélyi sajtó titokban, a magyarországi sajtó pedig nyilván tiltakozva foglakozott, amíg végül Franciaország a nagy összeomlásával látszólag megszűnt problémának lenni.

Arra azonban, hogy Franciaország valóban nem fog bennünket többé béklyókba verni, még nem igen mutatott rá a magyar sajtó, pedig éppen a Romániával kapcsolatban kifejezett viszony ezt megengedte volna, hiszen a világháború háttérének ismerete nélkül is, egyedül az Erdélyben divó romániai francia imádat és utazás megfigyelés után rájöhettek az ember arra, hogy kinek is köszöni ez a nép, hogy Erdélyben kihívón viselkedhetik.

A világsajtó sem foglalkozott talán akkora megértéssel és békülékenységgel a levett Franciaországgal, mint éppen Versailles és Trianon két megszügyentettje: Németország és Magyarország. Amíg e két ország sajtója szinte kitörő örömmel mutattott Franciaország újjászületésére, addig éppen a másik táborban nemcsak elhallgatták ennek az országnak önmagára eszméledését, hanem ellen-

kezőleg gyakori súlyos légi támadásokkal rettegésben tartották és kétszék talán most újból hárszintérré változtatni, hogy beteljesedhessék rajta az angolszász hatalmaknak Smuts Churchill helyettese által bejelentett döntése: Franciaország nem lesz többé nagyhatalom.

Nem valóhat bennünket senki megneveléssel Franciaország irántában, hogyha ezúttal eltekintünk a gloire népének háborús életben felmutatott ötleles megélhetésétől, sőt vallási életének megújításáról és egyedül az angolszászok által megjelölt kevésbé rózsás francia jövőre akkép utalunk, hogy abból Erdély örökös viészacsatolására vonatkozólag teljes bizonyosságot merítsünk.

Franciaország nagyhatalmi befolyásának bejelentett lefokozása tulajdonképp logikus dolog az angolszászok részéről. A békeszerződések idején ugyanis az angol-szászok a franciák szavát éppen több szenvedésük miatt mérvadónak vették és azt hitték, hogy az esetleges jóhiszemű tövedéseket önmaga fogja majd kiküszöbölni az általuk nyújtott revíziós paragrafuson keresztül. Ezek után az angolszászok szinte teljesen télenül néztek Franciaországnak Európa felett gyakorolt hegemoniáját és biz-

tak abban, hogy úgy egyensúlyozza a népek törekvéseit, hogy ezek bele-törődve az új helyzetekbe, háborúra nem lesz többé ok. De éppen ebben esalódtak a Központi Hatalmakon kívül az angolszászok is! Amikor a revíziós törekvéseket elemi erővel látták fellőzni, már csak számot nem tevő hadsereggel állottak Franciaország mellé, de ugyanakkor, sajnos, bizonyos irányú sajtó befolyása alá kerülve már nem volt elég lelki erejük és élnék az igazság érzületük, hogy tökéletes revíziót csináljanak, illetőleg, hogy Németország, Olaszország, Magyarország revíziós törekvéseit ne nézzék jogtalanul és háborús kihívásoknak. Ezért kellett a központi hatalmaknak egyébként bizakodó, Angliával kiegyezést remélő diplomáciájának esalódnia.

Mi, magyarok e szörnyű háború felhomályában is egy nagyon megnyugtató pontra akarunk kitékinteni, arra a lehetőségre, sőt bizonyosságra, hogy Franciaország többé nem itél az erdélyi kérdésben és éppen ezért Erdélyt senki többé nem szakíthatja el Budapeستől, hanem ellenkezőleg minden és mindenki csak még jobban odafűzheti.

Megtartotta évnyitó teljes ülését a nagyvárad kir. törvényszék

Hétfőn, január 10-én tartotta évnyitó teljes ülését a nagyvárad kir. törvényszék. A teljes ülés megnyitása után dr. Pöstyéni Márton kir. törvényszéki elnök megköszönte a bírói és tisztviselői karnak az évforduló alkalmával kifejezett jókívánságokat, majd a következőket mondotta:

— Ujra eltelt egy nehéz esztendő s újra küszöbére értünk egy még nehezebbnek. Az elmúlt év súlyos terhekkel rött a nemzetre, az egyénre egyaránt. A négy éve tartó világháború, amelyen kívül maradnunk nem lehetett, súlyos áldozatokat, lemondást, önfeláldozást követelt. A nemzet meghozza az áldozatokat, vállalja a lemondást és hősi lélekkel áldozza fel legkiválóbb fiait. Az egyén, köztük mi is, csak úgy vagyunk méltók a nemzet e nagyszerű magatartásához, ha ez áldozatokból zúgolódás nélkül kivesszük a ránk eső részt.

— Most egy éve, előző évnyitó teljes ülésünkön büszkén mutattam rá, hogy a bírák és a többi igazságügyi alkalmazottak teljes mértékben részt vesznek a nemzet élethalálharcában. Ugyanakkor mélyeséges hálával emlékeztem meg arról, hogy kir. törvényszékünk és a kerületébe tartozó kir. járásbíróóságok tagjait és többi alkalmazottait azideig az isteni gondviselés megőrizte. Az azóta eltelt újabb háborús esztendő — a nemzetet ért súlyos veszteségekből — nekünk is juttatott. *Megilletődéssel jelentem a kir. törvényszéknek, hogy a háború dr. Székely Sándor, székelyhídi kir. járásbíróisági joggyakornok fiatal életét is áldozatul követelte és 1943 május 8-án, élete virágában 25 éves korában, messze Oroszországban hősi halált halt.*

— Egy másik kedves munkatársunk, *Tóth Ferenc* nagyvárad kir. járásbíró-

sági irodasegédtségt soraáról, akit esapatteste ezidőszert az eltiútek között tart számon, szorongó szívvel lessük a kedvező híreket.

— Hősi halottainkat megkönyezzzük, önfeláldozásukat kötelező példának tekintjük és kérjük a Mindenhatót, ne engedje, hogy fiatal életük és a többi sok-sok fiatal magyar élet hiába vesszen el, hanem fogadja el azokat e sokat szenvedett nemzet boldogabb jövője megváltásaként.

— Minden hálánkra, tiszteletünkre és szeretetünkre méltók azok a kartársaink és munkatársaink is, akiket a gondviselés eddig megőrzött ugyan, akik azonban polgári foglalkozásukat, a melleg otthont, a családot, hitvest, gyermeket, szülőt itthagya: *gondolkodás nélkül tettek eleget a parancsnak, hogy jegyvert fogva megvadjék a mi otthonunkat, a mi családukat, akik értünk és helyettünk fáradnak és fájnak, hogy biztosítsák az itthoni békés munkát, biztossítsák az életünket és jövőnket.* Aggódo lélekkel figyeljük útjukat, várjuk, lessük a róluk érkező híreket és erős hittel reméljük valamennyiük minél előbbi szerencsés visszatérését.

— Az ő távollétük az itthonmaradt munkáját természetesen megnevelti. Ezt a megnagyobbodott munkát ezzel a tudattal vállaljuk, hogy ezzel töredékét sem teljesítettük annak, amit ők teljesítettek. Az ő teljesítményük máshoz nem hasonlítható. Ez az önként magunknak megszabott mérték szerint is így van. Abszolút mértékkel merve azonban a kir. törvényszék bírói, fogalmazói és tisztviselői kara az elmúlt évben is elismerésre méltó munkát végzett.

— Ezért az eredményért a bírói, fogalmazói és tisztviselői kart egyaránt elismerés illeti.

Szavait dr. Pöstyéni Márton törvényszéki elnök a következőképpen fejezte be:

— Bevezetőül azt mondtam, hogy az elmúlt év is nehezebb esztendő küszöbére értünk. *Rövidlatas volna fel nem ismerni, hogy minél tovább tart a háború időben, minél közelebb kerül hozzánk tétben: annál jobban nehezedik ránk annak súlya.* De nincs rá ok, hogy a felismerés kishitűséget okozzon. A magunk erőinek ismerete, a Gondviselésbe vetett hit: *meg kell, hogy ettől órvanjak bennünket.* A veszély felismerése csak erőnk fokozására vezethet. Fokozni erőnket, növelni elszántságunkat és munkakészségünket, mindezekfelett pedig bízni a Mindenhatóban, hogy meghozza számunkra a békét, hogy ez a béke igazságos lesz, közben megmaradni embernek, a gyűlölet legvadabb tobzódása között is binni, hogy a világot mégis csak a szeretet tartja fenn: ez méltó hozzánk! ez kell, hogy irányítsa magatartásunkat, vezessen bennünket elhatározásunknál és eszelkedésünkénél! Isten legyen velünk az új esztendőben és áldása kísérje munkánkat!

A teljes ülés későbbi folyamán dr. Javán Jenő, akit a Kormányzó Ur Öfömméltósága kir. törvényszéki tanácselnökké nevezte ki, — letette a hivatalos esküt. A kir. törvényszék elnöke az esküt tett kir. törvényszéki tanácselnököket meleg szavakkal üdvözölte. Majd megválasztották az elkövetkezendő három évre a fegyelmi bíróság tagjait.

A fegyelmi bíróság tagjai lettek: dr. Patkó Zoltán, dr. Harmathy Attila, pöttagok: dr. Kolumbán Géza és dr. Rozsly István kir. törvényszéki bírák.

A Székely Hadosztály nagyváradai Főszékének felhívása

A Székely Hadosztály nagyváradai Főszéke felhívja az alább felsorolt tagokat, hogy tagsági könyvük átvétele végett I. hó 15-én, szombaton d. u. 6 és 8 óra között a Hadosztály irodájában (Széchenyi épület I. em.) feltétlenül jelentkezni kötelesek. Az alább felsorolt bajtársak az igazolványba szükséges arcképüket is hozzák magukkal: Paizs István, Horváth Ilona, Horváth Lajos, Horváth Károly, Doborgóczy György, Elek Antal, Deák Gyula, Dózsa Béla, Csont Gyula, Csernik József, Cservid Sándor, Brugós András, Broznyi Árpád, dr. Bán Géza, Bajor Béla, Baranyi Sándor, Bedő Béla, Bartsch Sándor, Bezzegdy Lajos, Abraham Ferenc, Antal József, Mészáros Miklós, Patócs Sándor, bácsi Porkoláb László, Pintér Mihály, Oláh Sándor, Orbán Sándor, Nagy Sándor, dr. szotyori Nagy Dezso, Nagy Lajos, Nyárádi Bruszti István, Meder Ferenc, Molnár Lajos, Neszek József, Marozsán István, Mártonffy Zoltán, Majthényi Dániel, Kály Albert, Kököviza Antal, Köpöczy Sándor, dr. Kovács Sándorné, Hatvany Mária, Kurilla András, Kurnecz Károly, dr. Lukács Károly, Lengyel Endre, Lőrincz Balázs, Kovács Győző, dr. Kovács Sándor, Keszteny István, Kutassy János, Lécz András, Makeay Szabó Géza, Major László Károly, Deák Ferenc, Imre Imre, Heidenhoffer Fehér Jenő, Havady Nagy Márton, Hangyál József, Gerdó Bálint, Gellén János, Gremperger Camill, Gál Szabó Lajos, Fülöp János Elek, Finta Ferenc, Daróczy Kiss Lajos, Kovács László, dr. Kalas László, Kriessalusy Géza, Vályi Kalas István, Fehér László, dr. Felser Béla, Danyek Antal, Király István, Paragi István, Pintér István.

Az alább felsorolt bajtársaknak már bent van a fényképük, tehát nem kell magukkal hozniuk a jelentkezésnél: Cservid Antal, Cservid Lőrinc, Bakó József, Szász József, Lengyel Miklós, Berkesy Gyula, nemes Erdélyi Ferenc, Petry Sándor.

Február hónapban megkezdik a nagy-szalontai áramvezeték elkészítését

700 ezer pengőbe kerülnek a munkálatok

(Nagyvárad.) A városi költségvetés felülvizsgálására Nagyváradra kiküldött miniszterközi bizottság foglalkozott a villamosmű kibővítésének programjával is, amelyet *Bazill* Mihály vezérigazgató ismertetett a bizottság előtt. Előadta, hogy a villamosművek kibővítésére előirányzott 1 millió 800 ezer pengő az időközben bekövetkezett anyagdrágulás és az átalakítási tervek készítése miatt 4 millió 300 ezer pengős költségre emelkedett. A belügyminisztérium képviselője erre a költségkülönb-

vetre OTI kölcsönt helyezett kilátásba.

A polgármester és az üzemek vezérigazgatója beszámolt a miniszterközi bizottságnak a tervezett nagyvárad-nagyszalontai áramvezeték előkészítő munkálatairól. A miniszterközi bizottság belügyminisztériumi képviselője a terv megvalósítását sürögös szükségességtől nyilatkoztatta. A polgármester közölte, hogy a munkálatok, amelyek 700 ezer pengőbe fognak kerülni, már február hónapban kezdetüket veszik.

Kancapárosítás és csikó törzskönyvezés Biharmegyében

Nagyvárad. Saját tud. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztési Szakosztálya a békéscsabai m. kir. állami mentelep parancsnokságával karöltve, folyó hó 11-én folytatja a kancapárosításokat és a csikó törzskönyveléseket, illetve bélyegzéseket a vármegye területén.

A szakosztály igazgatósága a törzskönyvezett és előjegyzett kancatulajdonosokat külön is kiértesítette a párosítások idejéről és helyéről, amely szerint Komádiban 11-12-én, Berekhörszörményben 13-14-én, Biharkezesen 15-én, Csökmön 17-én, Furtán 18-án, Berettyóújfaluban 19-én, Biharnagybajomban 20-án, Sárrétudvariban 21-én, Sarkadon 24-én, Okányban 25-én lesznek megtartva a párosítások.

A kancatulajdonosokat kéri a szakosztály, hogy lovaikra vonatkozó összes irataikat hozzák magukkal, m. a. törzslapot, vagy a pirosköny-

vet, az előjegyzési kéklapot, a csikó fedezetési jegyét, amelyen a községi előjáróság a csikó születését igazolta. Súlyt helyez a bizottság arra is, hogy a kancák és csikók jól ápolt körömmel vezessenek elé, annál inkább, mert gyakran volt alkalmuk meggyőződni arról, hogy a csikókorban elhanyagolt pataápolásból kifolyólag milyen súlyos a használhatóságuktól befolyásoló hibák, elferdülések származtak.

A megye területén a folyó évre már több és jobb minőségű mén került a fedezetési állományokba, ezen kívül 8 darab ingyenes bérmén került elhelyezésre ott, ahol a ménihiány érezhetőbb volt. Ezek száma a jövő évben szaporítható lesz, úgy, hogy a bizottság a mén engedélyezésekor még szigorúbb mértéket alkalmazhatni.

Az elővezetett csikók nagy fejlődésről tesznek tanúságot, úgyhogy

Még a búza áresése esetén is jól jár az a gazda, aki búzakötvényt vásárol

Minden termelő üzem már most gondoskodik arról, hogy a háború befejezését követő és a békegazdálkodásra való áttérést megelőző ugynevezett átmenetgazdálkodási időszakra gondosan előkészülhessen. Ennek az átmeneti időszaknak tartama pontosan meg nem határozható és azt sem megvívidíteni sem meghosszabbítani nem áll módunkban. Rajtuk kívülálló tényezőktől függ, hogy meddig fog tartani.

Rendkívül fontos hát, hogy minden termelő üzem alkalmazkodni tudjon az adandó és előre nem látható gazdasági helyzethez. Bármiként is alakuljon ez a helyzet, az kétségtelen, hogy a termelő üzemeknek, tehát a mezőgazdaságnak talán a legelső sorban pótolniuk kell állapotban, eszközökben, gépekben, stb. előállított hiányokat, amelyeket a háború okozott többnyire azért, mert nem lévén elegendő nyersanyag, minden pótlás, kiegészítés, termelésjavulás miatt szükséges tartározás lehetetlen volt. Vagyis a gazdának éppen úgy, mint minden termelő üzemnek pénzre, tőkére lesz szüksége. Ezt a tőkét kell már most megteremtieni tervezett tartalékolással, mert kölcsöntőke nélkül nem fog szorongatással rendelkezni állni.

Ezért kell a gazdának az átmenetgazdálkodás idején felhasználásra szánt pénzt olyan módon befektetni, hogy az kamatozzék is és bármikor folyósítható legyen. Erre a célra a legalkalmasabb a búzakötvény. Ennek az értékpapírnak árfolyama a mai 40 pengős búzaár alá nem eshet le és befejezően vezetve a tőzsdén bármikor készpénzzé tehető.

Azt mondaná erre valaki, hogy igen ám, de mi történik, ha a búza ára esni fog? Erre számítani is kell, háború után állandó jelenség az, hogy a háborús búzaár leesik. Ez azonban a búzakötvény tulajdonos szempontjából nemcsak, hogy közömbös, de talán még előnyös is. Tegyük fel, hogy a búza ára 20 pengőre esik, egy szekernek az ára pedig 120 pengő lesz, vagyis a gazdának 20 pengős áron 6 mázsa búzát kell adni egy szekérért. A búzakötvény tulajdonos csak 3 mázsa búza névértékű kötvényt értékesít, ezért megkapja a 120 pengőt és megveszi a szekert. Ha pedig 6 mázsa értékű kötvényt értékesít, akkor megveszi a szekert és még mindig marad annyi pénze, hogy 3 mázsa jó vetőmagnak alkalmas búzát szerezzen.

A gazda tehát, ha búzakötvényt vásárol a búza árnak esése esetén is jól jár.

Kijavítják az állatvisszterek épületeit

(Nagyvárad.) A polgármester hűfőn délben *Boeschor* László állategészségügyi tanácsossal, *Márky* Imre állatorvossal és *Kazó* Károly aljegyzővel, az elsőfokú iparhatóság vezetőjével értekezletet tartott a rendezővárosi állategészségügyi kérdések és a ezzel kapcsolatos ügyek megbeszélésére. Megállapította a bizottság, hogy a ruhás lovak kezelésére épített

kamra teljesen elkészült és azt a napokban üzembe helyezik. A hullafeldolgozó telep kérdésében úgy döntött a bizottság, hogy ezt a telepet a Szálka-puszta melletti dűlök közelében fogják létesíteni. Végül elhatározta a bizottság, hogy az állatvisszterek körlejáró és épületeit kijavítsák és erre sürgős költségvetést készítenek.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Mesék a szerelemtől.

BELVÁROSI: Fruska.

GASINO: Ágrólszakadt nri-leány.

KORONA: Az IF vár foglya.

az újabb nemzedékből már nagy szá-
zalek kerül be a törzskönyvezett állomá-
nyba.

Dr Hlatky Endre főispán csütörtöki szabadegyetemi előadása

Szabadegyetemünk 1943-44. tan-
évi II. féléve január 13-án, csütörtök-
ön indul nemes dr Hlatky Endre fő-
ispán előadásával. Költői lelkű fő-
ispánunk *Reményik* Sándor költésze-
tének nagyváradai vonatkozásait is-
merteti. Előadása során *Reményik*
költeményeket szavalnak: a Premon-
trei Gimnázium, az Állami Tanítónő-
képző Intézet, a Zrínyi Ilona Keres-
kedelmi Leányiskola és Balogh Má-
ria állami tanítónő. A főispán sza-
badegyetemi előadásának részletes
vázlatát lapunk holnapi száma közli.
A Szabadegyetem vezetősége értesí-
ti a hallgatóságot, hogy az I. félév-
ben váltott, belépésre jogosító igazol-
ványok a II. félévre is érvényesek.
Újabb beiratkozásokra a Népműve-
lési Bizottság titkári hivatalában
(Szilágyi Dezso-utca 12. sz. telefon
24-88.) lehet jelentkezni.

Felhívás a tételes adózás alá tartozó iparosokhoz!

Utolsó ízben felhívjuk a tételes adó-
zás alá tartozó iparosaink figyelmét
arra, hogy legkésőbb folyó évi január
hó 15-én déli 12 óráig saját érdekük-
ben jelenjenek meg azok, akik ezen
adózás alá tartoznak, de még nem je-
lentkeztek testületünknel összejárás vé-
gett.

Figyelmeztetjük iparos társainkat,
kezni, azokat sem testületünk, sem a
és így ezen joguktól saját hibájukból
kifolyólag el fognak esni.

Elnökség.

Mozijegyekkel üzérkedett egy fiatalkoru

Nagyvárad, január 11. Az egyik
örszemes rendőr hetek óta figyelte,
hogy a Korona és a Belvárosi mozik
jegyeit több egyén nagymennyiség-
ben összevásárolja, majd a közönség-
nek áron felül eladja. Tegnap az
egyik jegyüzért egy fiatalkorú szemé-
lyében tettenérték és megindították
ellene az eljárást.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

ARANYASAS gyógyszertár, Szt László
tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszertár, Rá-
kóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LASZLÓ gyógyszertár, Szent
István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.

MEGVALTO gyógyszertár, Gróf Te-
teki Pál-u. 55 (Németh L.) 32-01.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálatát
szombat reggeltől a következő szomb-
bat reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P
3 óra 12.40 P.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

FŐPÁSTORI KÖRLEVÉL. A magyar katolikus püspökök főpástorai körlevelét bocsjának ki január hó 16-án Árpád-házi Bolwog Margit szentéavatása alkalmával.

Luttor Ferenc dr — elsőosztályú követségi tanácsos. A MTI jelenti: A Kormányzó Úr a külügyminiszter előterjesztésére Luttor Ferenc dr pápai prelátest a rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri cím egyidejű adományozásával. I. o. követségi tanácsossá nevezte ki.

Hankiss János, az Országos Iskolánkülső Népnevelési Intézet igazgatója. A Magyar TI jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter az Országos Iskolánkülső Népnevelési Intézet igazgatójává dr Hankiss János címzetes államtitkár egy. ny. r. tanárt nevezte ki.

Soproni írók Kolozsváron. Kolozsvárról jelenti: (MTI) A Reményik Sándor baráti kör meghívására Kolozsvárra érkeztek a soproni Frankenburg irodalmi kör tagjai, — azokat a látogatásoknak viszonzására, amelyeket annak idején Reményik Sándorral együtt barátaik tettek Sopronban. A református teológia dísztermében volt az ülés.

MURGÁCS KÁLMÁN VII. NÓTÁSKÖNYVE. Kevés zeneszerző van, aki a nép lelkéhez annyira közel férkőzött, mint Murgács Kálmán, akinek immár a VII. nótáskönyve jelent meg. Nem hullésségről, nem csalásról, nem szerelemről szólnak ezek a nóták, hanem tiszta magyar levegő árad ki, az örök emberi érzéseket nemeselemes tolmácsoló dalokból. Legtöbbjét a rádió gyorsan népszerűvé tette és most ez az új nótáskönyv, amely 30 oldalt tartalmaz, még közelebb hozza a magyar szívekhez. Az izléses füzetet a szerzőnél Budapest, VIII., József-utca 7. lehet megrendelni.

Roosevelt nem személyesen terjeszti jelentését a kongresszus elé. Lisszabonból jelenti: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt magánorvosai tanácsára nem személyesen terjeszti a kongresszus elé az Egyesült Államok helyzetéről szóló évi jelentést. Kedden fél óra rádióelőadásban foglalják össze Roosevelt elnöknek az Egyesült Államok népéhez intézendő üzenetét. A háború óta ez lesz az első eset, hogy az elnök nem személyesen közli üzenetét.

Nagyvárad és Vidéki Ipartestület Edesipari Szakosztálya ezúton hozza tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy az összes nagyváradai cukrászdák szerdán zárva tartják üzleteiket. Elnökség.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy hidegeny érkezett és igényeiket folyó hó 10. 11 és 12-én okvetlen jelentésük be a szakosztálynál, hivatalos órák alatt. Elnökség.

Megegyezésre vezettek a svéd-német kereskedelmi tárgyalások Berlinből jelenti: (MTI) A Német küldöttség az 1944 évi áru és fizetési forgalomról tárgyalásokat folytatott egy bizottsággal, amelyek január 10-én befejeződtek és megegyezésre vezettek. A fizetési forgalom terjedelmét, mint a múlt évben, összesen 900 millió birodalmi márkára becsülik. Svéd részről elsősorban acélt, ércet, fát, papírt, német részről pedig szén, kokszot és vegyi anyagokat szállítanak.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJA. Nagyvárad városi szervezete folyó hó 12-én, este 7 órai kezdettel a párt Kazinczy-utca 6. szám alatti helyiségében Hlatky Endre dr. főispán elnöke alatt értekezletet tart. A vezetőség kéri a választmány tagjait, hogy az értekezleten pontosan és minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Újból megnyitották a belgrádi egyetemet. Belgrádból jelenti: (MTI) A Német Távk. Iroda jelenti: Hétfőn délben ünnepélyesen újból megnyitották a belgrádi egyetemet, amelyen a tanítás a 1941-ik év háborús eseményei óta szünetelt. Az ünnepségen beszédet mondott a közoktatásügyi miniszter, amelyben kifejezte azt a meggyőződését, hogy a belgrádi egyetem, éppen úgy mint az egész szerb nép, teljes mértékben felismeri ennek a napnak a jelentőségét és hogy építő és őszintén becsületes magatartásával kivészi részét az európai keresztény művelődés megvédelmezéséből. Eddig több mint hét ezer diák iratkozott be az egyetemre. A legtöbben az orvosi karra.

Egy év a statisztika tükrében

Büntetőügyek, cégbejegyzések és válóperek számokban

Nagyvárad, január 11. A nagyvárad királyi törvényszék 1943. évi ügyforgalma a főlapstrom szerint 7682. Befejezést nyert 806 polgári peres ügy. Igen érdekes a büntetőügyek alakulása. Büntető tanácsai 1838, egyesbírói ügy 1313 esetben nyert befejezést. Ez összesen

3151 büntetőbírói ítélet,

illetve befejezést nyert büntető ügy. Kényszerjegyzési ügy csak 1. esőld ügy csak 2 esetben fordul elő a főlapstromban. Fellebbviteli polgári ügy 837, vizsgálóbírói ügy 30, jövedéki 409, fiatalkorú 888, míg büntető fellebbviteli 324 ügy nyert befejezést. **Válóper ügyforgalma 102, ebből 169 esetben hoztak ítéletet.** Múlt évben 765 cégbejegyzési kérelmet adtak be a kir. törvényszékhez, 80 egyéni céget bejegyezték és 76-ot töröltek, 48 társas cég bejegyzésével szemben 70 társas céget töröltek.

1 ócska cipő sem maradt?

Ismeretlen sértettek tulajdonát képező hatóságilag elkobzott és bíróilag lefoglalt ingóságok sorsáról **Petronszky László** kezelő adott felvilágosítást.

— Ezeket az ingóságokat nyílt árverésen elárvereztük s így egyetlen ócska cipővel sem tudjuk gazdagítani

A belek gyakori teltsége és a rekesz erősebb feltolódása a kellemesen és megbízhatóan ható tisztán természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendszeres használata által csaknem mindig megszüntethető. Kérdezze meg orvosát!

IGAZGATÓSÁGI ÜLÉST TART A KÖZJÖLETI SZÖVETKEZET. A városi Közjéleti Szövetkezet 14-én, pénteken déli 1 órai kezdettel igazgatósági ülést tart, amelynek tárgysorozatán többek között a Horthy István-telep és a jövő évi építési munkaterv szerepel.

Házasság. Gulya Irénke, az egykori szatmári református pap özvegyének leánya és Balogh János állatszergyáros, az ináncsi halastó bérleje, kedden délben tartották esküvőjüket Szatmárnémetiben.

Miért szünetelt hétfőn este a belvárosban az áramszolgáltatás?

Nagyvárad, január 11. Hétfőn este a város központjában hosszabb ideig nem volt villanyáramszolgáltatás. A világitási zavar oka az, hogy az egyik fővonalban kábelzárlat történt s mikor az áramvezetést egy másik vonalra akarták átkapcsolni, akkor viszont földzárlat mutatkozott. Ezért nem lehetett rövid idő alatt az áramszolgáltatást helyreállítani, úgyhogy sem a színházi előadást, sem a mozik előadását nem lehetett megtartani. A polgármester ebben az ügyben ma megbeszélést folytatott a villamosmű igazgatóságával s megállapodtak abban, hogy a jövőben a Bémertér két irányból jövő áramvezetékekkel fogják kiszolgálni s későbbben bekapcsolják a város központját egy harmadik áramkörbe is, úgyhogy hasonló zavarok ne történhessenek.

MEGHÍVÓ

A „VOGE” nagyvárad Helyi Csoportja folyó évi január hó 16-án délelőtt 10 órakor, határozatképtelenség esetén délelőtt 11 órakor az almhely dísztermében tisztújító közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Főtítkári jelentés.
 3. Pénztári jelentés.
 4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
 5. Felmentés megadása feletti döntés.
 6. Választások.
 7. 1944. évi előirányzat jóváhagyása.
 8. Esetleges indítványok tárgyalása.
- A közgyűlésre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az

Elnökség.

Oszinte mazitika

Mesék a szerelemről

Bemutató az Apollómozgóban

Számos közkedvelt filmművész (Sárdy János, Hajmássy Miklós, Jávör Pát, Pethes Sándor és Ferenc, Bördy Bella, Egry Mária, Vágó néni, Simon Mária) közreműködésével újszerű film került a fővárossal egyidőben bemutatásra az Apollómozgóban.

Öt kedves kis történet a szerelemről. Mindeniket más írta. Zenéjét világhírű zeneszerzők műveiből válogatták össze nagy gonddal. A rendezés, a technikai megoldás mindenkinél színvonalas. Az öt kis történet öt igen jellemző bájos szerelmi esetet képvisel, ezért a témák biztosítják a változatosságot, még a hangulathoz is. Az egyikben rikató, a másikban kacagtató a helyzetábrázolás, a harmadikban magas művelzet kínálkozik, stb.

Kérdés: helyes és jogos-e az ilyen „vegyes felvágott” a filmben? Az a benyomásunk, hogy: igen. Ha ugyanis a regények mellett kisregények és novellák is közkedveltek, a filmnek is joga van arra, hogy nem egyetlen hanem több kis film-mecsnék együttesével lépjen a mozilátogatók elé.

Olasz Péter dr.

RADIO

SZERDA, JANUÁR 12.

- 8.35 A rádiózenekar műsorából,
- 10.15 A Budapest honvéd őrszázadaj zenekara.
- 11.15 Millánói Scala ének- és zenekar.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink zenekara
- 14.00 Művészemlékek.
- 15.00 Magyar Revü Táncczenekar.
- 15.30 Hadszínterek földrajzi szemmel.
- 16.15 Muzsikáló zenei lexikon.
- 17.00 A rádió hangversenydobogóján.
- 17.50 Honvédek műsora.
- 18.40 Világpolitikai kérdések.
- 19.00 Hajdu Anna magyar nótákat énekel. Kiser Suki Toni cigányzenekara.
- 19.15 Közvetítés a gomornyei János közszégből.
- 19.50 April Lajos beszél a tanításról.
- 20.10 A modern tánczene szimfonikus formái.
- 21.05 Negyszemközti. Báuffy Miklós a könyvtárszobában.
- 21.00 Délelőtti muzsika.
- 21.10 Palásthy Marcell elbeszélése.
- 21.15 Magyar vonósnégyes.
- 22.40 Táncczene.

Budapest II.

- 10.40 Basilides Mária „Schubert dal-estjének” közvetítése.
- 20.45 Olasz nyelvoktatás.
- 21.15 Egy óra könnyű zene.
- 21.15 Operagyöngyök.

SPORT

Ujra sorsolták az NB I. mérkőzéseket

A múlt héten már leközlött az MLSz által kisorsolt NB I. és nemzetközi mérkőzések tavaszi időpontjait. Közben azonban a két Magyar-Svájc válogatott mérkőzés napja is megváltozott és ehhez kellett igazítani a többi mérkőzések idejét is. Ezek szerint az NB I. új sorsolása így fest:

Február 20:

A Magyar Kupa elmaradt mérkőzéseinek lejátszása (URAK—Ferenfváros, SzVAK—Csepel).

Február 27:

Kolozsvár — Szolnok,
Elektromos — Ferencváros.
Ujpest — BSzKRT.
SalBTC — Szegedi VSE.
DiMÁVAG — Vasas.
Kispest — Csepel.
Gamma — Debreceni VSC.
Ujvidék — Nagyvárád.

Március 5:

Szolnok — DiMÁVAG.
Ferenfváros — Kolozsvár.
BSzKRT — Elektromos.
SzVSE — Ujpest.
Nagyvárád — SalBTC.
Vasas — Kispest.
Csepel — Gamma.
DVSC — Ujvidék.

Március 12:

Gamma — Vasas.
Kispest — Szolnok.
DiMÁVAG — Ferenfváros.
Kolozsvár — BSzKRT.
Elektromos — SzVSE.
Ujpest — SalBTC.
DVSC — Nagyvárád.
Ujvidék — Csepel.

Március 19:

SalBTC — Elektromos.
Nagyvárád — Ujpest.
SzVSE — Kolozsvár.
BSzKRT — DiMÁVAG.
Ferenfváros — Kispest.
Szolnok — Gamma.
Csepel — DVSC.
Vasas — Ujvidék.

Március 25:

Magyar Kupa-mérkőzések Budapesten.

Március 26:

Magyarország — Svájc Budapesten és Magyar Kupa-mérkőzések vidéken.

(A Magyar Kupáért kiírt nyolc minősítő mérkőzésen természetesen a két napon csak azok a csapatok kötelesek játszani, amelyek nem adnak válogatottat Svájc ellen.)

Április 2:

Ujvidék — Szolnok.
Gamma — Ferenfváros.
Kispest — BSzKRT.
DiMÁVAG — SzVSE.
Kolozsvár — SalBTC.
DVSC — Vasas.
Csepel — Nagyvárád.
Elektromos — Ujpest.

Április 9:

Ujpest — Kolozsvár.
SalBTC — DiMÁVAG.
SzVSE — Kispest.
BSzKRT — Gamma.
Ferenfváros — Ujvidék.
Szolnok — DVSC.
Nagyvárád — Elektromos.
Vasas — Csepel.

Április 16:

Csepel — Szolnok.
DVSC — Ferenfváros.

Ujvidék — BSzKRT
Gamma — SzVSE.
Kispest — SalBTC.
DiMÁVAG — Ujpest.
Kolozsvár — Elektromos.
Vasas — Nagyvárád.

Április 23:

Svájc — Magyarország Svájcban és esetleges elmaradt MK-mérkőzések, továbbá vidéki hírverő mérkőzések.

Április 30:

Ujpest — Kispest.
SalBTC — Gamma.
SzVSE — Ujvidék.
BSzKRT — DVSC.
Ferenfváros — Csepel.
Szolnok — Vasas.
Elektromos — DiMÁVAG.
Kolozsvár — Nagyvárád.

Május 7:

Nagyvárád — Szolnok.
Vasas — Ferenfváros.
Csepel — BSzKRT.
DVSC — SzVSE.
Ujvidék — SalBTC.
Gamma — Ujpest.
Kispest — Elektromos.
DiMÁVAG — Kolozsvár.

Május 14:

Ferenfváros — Szolnok.
Elektromos — Gamma.
Ujpest — Ujvidék.
SalBTC — DVSC.
SzVSE — Csepel.
BSzKRT — Vasas.
DiMÁVAG — Nagyvárád.
Kolozsvár — Kispest.

Május 8. Aldoocsütörtök:

A MK elődöntője (4 mérkőzés).

Május 21:

Nagyvárád — Ferenfváros.
Szolnok — BSzKRT.
Vasas — SzVSE.
Csepel — SalBTC.
DVSC — Ujpest.
Ujvidék — Elektromos.
Gamma — Kolozsvár.
Kispest — DiMÁVAG.

Május 28:

SzVSE — Szolnok.
BSzKRT — Ferenfváros.
Kolozsvár — Ujvidék.
Elektromos — DVSC.
Ujpest — Csepel.
SalBTC — Vasas.
Kispest — Nagyvárád.
DiMÁVAG — Gamma.

Június 4:

Nagyvárád — BSzKRT.
Ferenfváros — SzVSE.
Szolnok — SalBTC.
Vasas — Ujpest.
Csepel — Elektromos.
DVSC — Kolozsvár.
Ujvidék — DiMÁVAG.
Gamma — Kispest.

Június 8. Urnapja

A MK középdöntője (2 mérkőzés).

Június 11:

Ujpest — Szolnok.
SalBTC — Ferenfváros.
SzVSE — BSzKRT.
DiMÁVAG — DVSC.
Kolozsvár — Csepel.
Elektromos — Vasas.
Gamma — Nagyvárád.
Kispest — Ujvidék.

Június 18:

Svéd Magyar válogatott Stockholmában.

Június 25:

Nagyvárád — SzVSE.
BSzKRT — SalBTC.
Ferenfváros — Ujpest.
Szolnok — Elektromos.
Vasas — Kolozsvár.
Csepel — DiMÁVAG.
DVSC — Kispest.
Ujvidék — Gamma.

Június 29. Péter és Pál:

A MK döntője.

SZÍNHÁZ

Perényi László felléptével minden este a „Zsuzsó”

Perényi László, az Uj Magyar Színház illusztris művészeinek vendég-felléptével kedden este háromnegyed 7 órai kezdettel mutatja be a színház a *Zsuzsó* című vígjátékot, mely a budapesti Uj Magyar Színház idei évadjának kimagasló sikerű műsordarabja volt. A magyar filmek népszerű művészeinek partnerei: Czéh Gitta, Antal Erzsébet, Szögi Arany, Borsos Mária, Rossz József és Haraszthy Irén. Rendező: Horváth Jenő. Kedden este bemutató bérlet, szerdán este A-bérlet, esütörtökön és pénteken este bérletszűnet. Mérsékelt felmelt helyárak. A m. t. hérlőkönzéség Perényi László vendéjátékát ráfizetés nélkül kapja.

Kedden délután egyegyed 4 órakor *filléres helyárakkal* a nagyszerű *Két kapitány* című operett-újdonóság van műsoron.

Artatlan ragyok, kacagtató vígjáték szombaton délután egyegyed 4 órakor *filléres helyárakkal* kerül színre Jurik Julesi felléptével. Előkészülethez: Szilágyi Irma c. színjáték, Koós Zsófia felléptével.

HETI MŰSOR:

Kedden délután egyegyed 4 órakor: *A két kapitány*.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Zsuzsó*, bemutató bérlet (Perényivel).

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Zsuzsó*, A-bérlet (Perényivel).

Csütörtök este háromnegyed 7 órakor: *Zsuzsó* (Perényivel).

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Zsuzsó* (Perényivel).

Szombat délután egyegyed 4 órakor: *Artatlan ragyok*.

Szombat este háromnegyed 7 órakor: *Zsuzsó*.

Január végén Nagyvárádon vendégszerepel a Kolozsvári Nemzeti színház operaegyüttese

(Nagyvárád.) A Kolozsvári Nemzeti Színház értesítette a polgármestert, hogy a színház operaegyüttese január 24-én és 25-én jön át Nagyvárádra legközelebbi vendéjátékának megtartására. Ezalkalommal első este a *Rigolettót*, második este a *Koppelia* című baletet és a *Színigazgatók* című egyfelvonásos operát adják elő. A polgármester megbeszélte a kérdést *Dalló* kultúrtaácsnokkal és *Pannik* Bálint színigazgatóval és értesítette a kolozsvári Nemzeti Színházat, hogy a tervbevelt két estén az operaelőadások megtartásának semmi akadályja sincs. A polgármester úgy döntött, hogy a kolozsvári operaegyüttes ezévre tervezett 10 előadásából hatot januártól júliusig játssza le, a többi négynek pedig szeptembertől decemberig ejti sorát.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, cladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 310

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Leány télikabát, sötétkék, teljesen új, 10-12 éveseknek, eladó. Bethlen Gábor-u. 14. Alsó csengő.

ANGORASZÖR gubancot bármilyen mennyiséget veszek. Kapucinus utca 11.

TIZ hektó esemegebor eladó. Cim a kiadóban. 391

ELADÓ dobkályha. Balassa-tér 3., ajtó 3. 281

KIFOGÁSTALAN valódi keleti ebédli és összekötő perza sürgösen eladó. Kossuth-u. 7. II. 10. 395

ELADÓ masszív új diógyökér háló, kétszemélyes rekamier, hátszemélyes új étkezőszerviz, finom fekete öltöny, Epeda matrac, gyönyörű kelim abrosz. Ghillányi-út 20. ajtó 2. 394

Hülénféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-58. 313

Menyasszony és koszorúleány művirag fejdeszek és kézi csokrok. Ezüst- és aranylakodalomra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raklárán, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligetűi sportpályánál.)

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

170 kat. holdat kitevő üzemenképes gazdaságom, teljes felszereléssel és jószállománnyal sürgösen bérbeadom. Kábaláepatak u. p. Mezőtelegd Bihar vm.

ÖRÖKBE adnám 2 és 1 éves kis fiamat jó helyre. Cimet a kiadóba kérek. 396

LAKATOS műhelynek alkalmas helyet keresek. Cimet kérek a kiadóba leadni. 393

Hirdessen a Magyar Lapokban

Állás: ügye

KOMMENDANS-RET. Csillagváros, Szőlés környékén lakó lapkihirdető azonnalra felveszünk. Jelentkezni lehet a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

ÜGYES gépirókisszasszonyt azonnal felvesz dr. Dobay Kálmán ügyvéd. Szaniszló-u. 1.

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztési felelős: A kiadóért felelős:
Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
1052 Budapest, Szent László-nyomda R. T. 1052 Budapest

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgópén Nagyvárád, Szilágyi Dózsa-utca 4. szám